

ZÁHONYI VASUTAS

I. évfolyam, 25. szám

2011. november 14.

Bizalommal és őszintén

Útközben ért a hír, kaptunk öt-milliárdot. Mi, vasutasok, pontosabban, mi, vasúti dolgozók, ahogyan a kormányzóvívő mondta a november tizedikei sajtótájékoztatóján. Kérdések sora vetődött fel bennem, és jó vasutas módjára osztottam-szoroztam: Szerintem jóval több, mint harmincezer vasutas van még mindig, tehát nagyjából százötvenezer per fő. Valahonnan ismerős ez a szám... Másnap rátalálok a sajtótájékoztatóról készült felvételle. Láttam és hallottam, de nem lettem okosabb.

A múlt hét szerdáján éjszakába nyúlóan ülésezett a kormány – tudtam meg az első percben. Ez nem nagy újság, de a második perc felénél ezt mondta Giró-Szász András: „A kormány a tegnapi ülésén döntött arról, hogy a vasúti dolgozók számára egy pénzügyi ellentételezést hajt végre.” A kérdések szaporodtak: Mit ellentételeznek, kinek és miért? No, és miért éppen most?

A huszonötödik perc táján az Inforádió riportere, Herczeg Zsolt megkérdezte: A vasúti dolgozók egészen pontosan minek az ellentételezéseként kapják meg ezt az ötmilliárd forintot? A szóvivő válasza: „A vasúti dolgozók nem valaminek az ellentételezéseként kapják meg...”

Na, most akkor mi van? Talán kapunk öt milliárdot, de nem tudjuk, hogy ki kapja, miből kapja és miért kapja. Persze, mondhatnánk, tök mindegy, csak kapjuk meg. Rendben, de mégis. Mert csak úgy nem szokás manapság még hideg levest sem osztani, nem hogy pénzt. Sehogy sem hagy nyugodni a szóvivő mondataiban rejlő ellentmondás, ezért inkább arra hajlok, hogy mégiscsak ellentételezni akar a kormány valamit. Vagy valakit?

Végül maga Gaskó István, a VDSZSZ elnöke árulja el a titkot: A cargo-privatizáció nyomán követelt, egykor még kétszázötvenezer forintból maradt százötvenezerrel van szó. Tény, a kormányzóvívő kétszer is hangsúlyozta a társ-szakszervezet nevét, és az is igaz, hogy a hosszú és forró nyáron nem nagyon mutatkoztak, legfeljebb a kormányfő irodájában. Akkor ez vajon Júdás-pénz? – kérdezi egy titkárom. Nehéz kérdés, még nehezebb rá a válasz. Ráadásul pár nappal a kormánydöntés előtt megélenkült a nyarat átalvó szervezet, és forgalomlassításba kezdtek. Sőt honlapjukon az elnök nyilvános konferencián biztatta tagjait az „útonállás” folytatására a sajtótájékoztató után is. Hogy ne legyen feltűnő, ami a színpalak között játszódik – folytatta a kolléga.

Sok kérdéssel térek nyugovóra, és reggel már tudom, hogy őszinte válaszokra épp azoktól nem számíthatok, akik tudják azokat. De természetesen kapjon minden vasutas százötvenet, és persze minél előbb. Akár piros, akár kék, vagy éppen lila papír képében. Mindenkinek lesz hová tenni.

De jó volna tudni, mielőtt még bárki elköltené, hogy mibe kerül ez nekünk? Nagyon rossz volna, ha nekünk többbe kerülne, mint a kormánynak, vagy a harcos érdekvédő képében tetszelgőknek.

Juhász Tiborné

Vasutasok Szakszervezete Területi Képviselő Záhony

Nyelvünk rejtelmei

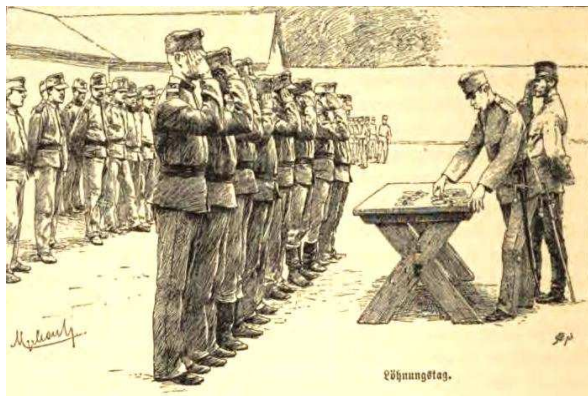

A múltkorában egyik kollégámmal vételezni indultunk, de nem jártunk szerencsével. Volt már ilyen máskor is, induláskor azonban még semmi okunk nem volt arra gondolni, hogy pórul járunk. Az még hagyján, hogy nem vételeztünk semmit, de hogy még jól meg is fázunk az őszi napsütésben, az már tényleg pech.

A történet valóban elég szokványos, de talán izgalmasabb, ha mindez népiesebb stílusban íródik:

A múltkorában egyik kollégámmal faszolni indultunk, de jól megszívtuk. Volt már ilyen máskor is, induláskor azonban még semmi okunk nem volt arra gondolni, hogy szopni fogunk. Az még hagyján, hogy nem faszoltunk semmit, de hogy még jól meg is fázunk az őszi napsütésben, az már tényleg szivattyú.

A hozzáértők nyugodtan berzenkedjenek, hogy ez nem népies, csupán alpári megfogalmazás. Igazuk lehet, mégis azt hiszem, híven követtem a magyar köznyelv stílusát, és a két illetlen kifejezés meghonosodásának eltérő, de érdekes útját nyelvünkben.

A hadsereg a „nyelvújításban” mindig is élen járt, de korántsem nem biztos, hogy mindig önként. Például a faszolás még az Osztrák-Magyar Monarchia idején került be a honvédség szótárába, és a fassen igéből származik, ami vételezést jelent.

A honvédek egymás közt nyilván a Monarchia hadseregében is magyarul beszéltek, és a számukra fontosabbakat, így ezt a szót is magyarították. Aztán idők során az értelmezése valamiért megváltozott (talán mert nekik sem mindig jött össze a dolog), és manapság leginkább büntetést vagy bűnhődést jelent. De a bakák később sem voltak restek, ha nyelvészkedésről volt szó, erről már sokunknak vannak élményei.

Sorkatonaként valószínűleg én is hozzájárultam nyelvünk egyik-másik, nem igazán szép kifejezéséhez. Ezek közül való a szívatás jogelődje, nemes vagy inkább nemtelen egyszerűséggel a szopátás. Akkoriban még nem volt ennyire általános a köznyelvben, jómagam igyekeztem kerülni, igaz, már akkor sem mindig voltam elég határozott. Nyilván az orális szex volt a kifejezés alapja, és a köznyelvben lassan, de biztosan terjedt a használata. Ahogy bevonulásom előtt sikerült elkerülnöm, hogy hozzászokjak a szó átvitt értelmű használatához, a haza bátor védelme közben bőven adódott alkalmam pótolni a „mulasztást”.

Aztán újra civil lettem, és láttam, milyen gyorsan terjed a kifejezés, igaz, közben némiképp finomodott, és szívas lett belőle. Manapság szélteben-hosszában használatos, kis túlzással kortól és nemtől függetlenül, egészen természetessé vált sokak számára, hogy egy „jól megszívtuk”-kal fejezzék ki a szerencsétlen helyzetüket. A többségben föl sem vetődik a szó eredeti,

mondhatnám: igazi jelentése, és ha valaki felvilágosítást adna válaszkén, biztosan nagy volna a felháborodás.

Nem tudni előre, hogy a tekintetes médiahatóság előtt mi számít nyelvújításnak, és mi az, amit büntetni illenék. Példának okáért, ha szembe állítanák e sorokat, és némelyik tévéműsort, vajon ki volna a hunyó? Ráadásul mostanában egyre gyakrabban vannak népies gondolataim, leginkább, ha közéletünk eseményeit, mondjuk a jövőnk terelgető új törvényeket próbálom értelmezni. Amikor például arra gondolok, hogy egyre több ember egyre kevesebbet vételezhet a közjóból, és ezzel arányosan nő azok száma, akik sűrűn járnak pórul manapság, nagy kedvem van a népies kifejezésekhez. Mert egyszerűbben szólva úgy tűnik, faszolnánk ugyan, de csak szívunk.

Dolhai József

Vasutasok Szakszervezete Területi Képviselőlet Záhony

4625 Záhony Európa tér 5.
vasúti tel: 03/33-49, mobil: 30-3866083, 20-243-4869, Fax: 03-70-63, 03-33-48
E-mail: juhasztne@zhnet.hu, zhtk@vsz.hu